

BRIEFADVIES
27 november '08

VOORONTWERP VAN BESLUIT INZAKE
EEN DAKISOLATIEPREMIE EN ENERGIESCANS

Mevrouw Hilde Crevits
Vlaams minister van Openbare Werken,
Energie, Leefmilieu en Natuur
Koning Albert II-laan 20, bus 1
1000 Brussel

datum	27 november '08
uw referentie	HC/KDK/LDS/2008/0711/46
onze referentie	03.04/L3/08/868
contact	francis.noyen@minaraad.be / 02 558 01 38
betreft	Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 1992 houdende instelling van een aanpassingspremie en een verbeteringspremie voor woningen, tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2007 inzake de openbaredienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik, en tot invoering van dakisolatiepremies.

Mevrouw de minister,

Op 13 november 2008 ontving de Minaraad een adviesvraag over het voorontwerp van besluit tot wijziging van het besluit inzake een aanpassingspremie en een verbeteringspremie voor woningen, tot wijziging van het besluit inzake de openbaredienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik, en tot invoering van dakisolatiepremies. De adviestertermijn bedraagt 30 kalenderdagen.

Het voorontwerp geeft uitvoering aan de belofte in de Septemberverklaring om een dakisolatiepremie (of zoldervloerisolatie) van 500 euro in te voeren vanaf 1 januari 2009. De geïsoleerde oppervlakte moet minimum 50 m² beslaan in een bestaande woning. Er wordt ook een minimale waarde inzake warmteweerstand gevraagd. Deze premie komt bovenop de bestaande premies (zoals van de elektriciteitsnetbeheerders bijvoorbeeld). Deze gewestelijke premie wordt door het Vlaams Energieagentschap (VEA) uitbetaald, op basis van lijsten die door de netbeheerders worden bezorgd. Bepaalde doelgroepen kunnen bovenop de premie van 500 euro nog een extra premie krijgen van 100 euro, 300 euro of 500 euro voor een dakisolatie van resp. minstens 50 m², meer dan 100 m² of meer dan 150 m². Deze premie wordt automatisch toegekend aan de beschermde klanten van de energieleveranciers (leefloners, uitkeringsgerechtigden, mensen onder budgetbegeleiding, enz.). Ook wie binnen de inkomens- en KI-grenzen valt van de verbeteringspremie komt in aanmerking.

Eerder werd beslist om in 2008 en 2009 50.000 energiescans te laten uitvoeren bij kansarme gezinnen. Het voorliggende voorstel voorziet om in 2009 nog eens bijkomend 12.500 scans uit te voeren. En vanaf 2010 zullen elk jaar 25.000 scans plaatsvinden.

Vlaanderen heeft nog een groot onbenut potentieel inzake rationeel energiegebruik. Niettegenstaande vele maatregelen een korte terugverdientijd hebben, blijkt het noodzakelijk om burgers financieel aan te sporen om energiebesparende maatregelen te nemen. De voorgestelde aanpassingen zijn dan ook verdere stappen in de goede richting.

Niettemin heeft de Minaraad vragen en bedenkingen bij het voorstel.

De Raad stelt vast dat een investering in dakisolatie (of zoldervloer) momenteel reeds zeer snel is terugverdiend. Uit de cijfers blijkt echter dat vooral premies voor superisolerende beglazing en condensatieketels worden aangevraagd. Dit moet de overheid aansporen tot een kritische evaluatie van het gevoerde beleid. Door een bijkomende premie van 500 euro in te voeren zal er wel een toename zijn van het aantal burgers dat zijn dak isoleert, maar volgens de Minaraad is de maatregel geen antwoord op de onderliggende reden waarom maar relatief weinig mensen de stap naar dakisolatie zetten.

De Raad meent dat de burgers hun weg verliezen in de grote waaier aan energiebesparende initiatieven en maatregelen. Deze maatregelen en initiatieven situeren zich op verschillende niveaus (gemeente, OCMW, netbeheerders, sectororganisaties, provincies, het Vlaamse Gewest en de federale overheid). Bovendien kunnen de voorwaarden voor het verkrijgen van een premie/fiscale korting voor eenzelfde maatregel sterk verschillen naargelang het niveau. Ondanks de verdienstelijke poging om een overzicht te geven van de mogelijke premies via www.energiesparen.be, blijft het voor vele burgers een onoverzichtelijk kluwen. De Raad is voorstander van een uniek loket voor alle energiepremies. De bedoeling is dat burgers aan de hand van één formulier dat ingediend wordt bij het uniek loket een tegemoetkoming kan krijgen van alle bevoegdheidsniveaus. Dit impliceert wel dat alle technische toekenningsvoorwaarden op elkaar afgestemd worden. Deze werkwijze heeft bovendien als voordeel dat de burger een beeld krijgt van de geïntegreerde – en dus hogere – premies, waardoor hij sterk gemotiveerd zal zijn om energiebesparende investeringen door te voeren.

Prioriteit moet gaan naar de meest kostenefficiënte maatregelen. De Minaraad stelt vast dat na-isolatie van een bestaande spouw amper kan genieten van een fiscale aftrek of premie terwijl deze maatregel voor vele huizen met een ongeïsoleerde spouw een goede en kostenefficiënte maatregel is¹. Het isoleren van plafonds van (kruip)kelders is een kostenefficiënte en technisch gemakkelijk uit te voeren maatregel. De Raad vraagt dat voor deze technieken de nodige subsidies voorzien worden.

Met voorliggend besluit bestaat de mogelijkheid dat gezinnen een totale premie krijgen die hoger ligt dan de kostprijs van de investering. Dit moet uiteraard vermeden worden.

Bij de introductie van het systeem van energiescans bleek de meest beoogde doelgroep, de beschermde klanten, moeilijk te bereiken. Daarom hebben verschillende gemeenten de doelgroep uitgebreid naar een breder publiek (dus niet alleen voor beschermde klanten). De nu uitgevoerde energiescans zijn geschikt voor de doelgroep van

¹ Momenteel loopt aan de Vakgroep Architectuur en Stedenbouw van de Universiteit Gent een onderzoek naar de na-isolatie van spouwmuren. In verschillende buurlanden (Groot-Brittannië, Nederland, etc.) wordt deze techniek op grote schaal en succesvol toegepast.

beschermde klanten omdat de nadruk ligt op kleine investeringen en op gedragsmaatregelen. De scans zijn veel minder geschikt voor niet-beschermde klanten. Voor deze doelgroep zijn ze vaak te oppervlakkig. Dit is dus een probleem als in de toekomst de energiescans vooral bij de niet-beschermde klanten uitgevoerd zullen worden, gelet op de relatief beperkte respons van de beschermde klanten. De vraag is of dit probleem niet groter wordt indien het aantal uit te voeren energiescans nog wordt verhoogd. Daarom vraagt de Minaraad dan ook een evaluatie van het systeem van energiescans.

De Raad vraagt wel om te bewaken dat niet enkel de milieudoelstelling, maar ook de sociale doelstelling gerealiseerd wordt, namelijk het uitvoeren van energiescans bij de lagere-inkomensgroepen en bij huurders. Ondersteuning aan en begeleiding van gemeenten (en energiescanners/energiesoepers) is nodig om adressen op te sporen van deze doelgroep. Dit zou namelijk een van de redenen kunnen zijn waarom bij aanvang van het systeem minder gemakkelijk adressen werden gevonden. De doelgroep zou volgens cijfers van minister Crevits bestaan uit 500.000 gezinnen, en is dus voldoende groot om toe te laten 25.000 scans te blijven uitvoeren en deze als een structureel instrument te voorzien in het (sociale) energiebeleid.

Het ABVV, het ACV, de ACLVB, de Boerenbond, de UNIZO en het VOKA-Vlaams Economisch Verbond onthouden zich bij dit briefadvies. Zij brengen advies uit via de SERV.

Met de meeste hoogachting,

Monique Sys
Ondervoorzitter Minaraad